

Fraværsrutiner for skolene i Gjerdrum kommune

Formål

- Sikre elevenes rett og plikt til opplæring, jfr Opplæringsloven § 2-1
- Redusere og forebygge høyt elevfravær og forebygge skolevegning
- Sikre at elever får nødvendig oppfølging for å gjennomføre skolehverdagen

Lovgrunnlag

Opplæringsloven § 2-11

Når det er forsvarleg, kan kommunen etter søknad gi den enkelte eleven permisjon i inntil to veker.

Elevar som høyrer til eit trussamfunn utanfor Den norske kyrkja, har etter søknad rett til å vere borte frå skolen dei dagane trussamfunnet deira har helgedag. Det er eit vilkår for retten at foreldra sørgjer for nødvendig undervisning i permisjonstida, slik at eleven kan følgje med i den allmenne undervisninga etter at permisjonstida er ute.

Forskrift til opplæringslova § 3-41 Føring av fråvær i grunnskolen

Frå og med 8. årstrinnet skal alt fråvær førast på vitnemålet. Fråvær skal førast i dagar og enkelttimar. Enkelttimar kan ikkje konverterast til dagar.

Eleven eller foreldra kan krevje at årsaka til fråværet blir ført på eit vedlegg til vitnemålet. Dette gjeld berre når eleven har lagt fram dokumentasjon på årsaka til fråværet.

Dersom det er mogleg, skal eleven leggje fram dokumentasjon av fråværet frå opplæringa på førehand.

For inntil 10 skoledagar i eit opplæringsår, kan eleven krevje at følgjande fråvær ikkje vert ført på vitnemålet:

- a) dokumentert fråvær som skyldast helsegrunnar
- b) innvilga permisjon etter opplæringslova § 2-11.

For at fråvær som skyldast helsegrunnar etter bokstav a ikkje skal førast på vitnemålet, må eleven leggje fram ei legeerklæring som dokumenterer dette. Fråvær som skyldast helsegrunnar må vare meir enn tre dagar, og det er berre fråvær frå og med fjerde dagen som kan strykast. Ved dokumentert risiko for fråvær etter bokstav a på grunn av funksjonshemming eller kronisk sjukdom, kan fråvær strykast frå og med første fråværsdag.

Fraværsrutiner

Hovedutfordring med fravær

- Forskning viser at fravær over 11 dager i skoleåret, er bekymringsfullt. Dette omfatter alt fravær, både sykdom og annet.
- Hovedutfordringen med fravær, er at det fører til at elever går glipp av opplæring og samhandling med medelever, og i neste omgang vil lærerne kunne mangle grunnlag for å sette karakterer i fag. Resultatet vil bli at elevene ikke oppnår kompetanse som kan legge grunnlag for videre opplæring eller arbeid.
- Elevens muligheter for å lykkes videre i livet skapes i skoleløpet. Fullført skolegang gir elevene de beste forutsetninger med tanke på deres psykiske helse, deres hverdagsliv, sosial fungering og framtidssutsikter. Høyt skolefravær berører både den enkelte elev, familien, skolen, hjelpeapparatet og kommunen. «Dersom jeg skulle velge ett forebyggende tiltak; få barna gjennom skolen!» uttaler skoleforsker Thomas Nordal."

Føring av fravær

Alt fravær blir registrert hver dag, både gyldig og ugyldig.

Kontakt mellom skole og hjem vedrørende fravær

- Foresatte skal varsle skolen første dag eleven er borte.
- Dersom foresatte ikke varsler fravær slik det er beskrevet ovenfor, skal kontaktlærer ta kontakt.
- Alt fravær, enkelttimer og hele dager, skal meldes skriftlig til kontaktlærer. Fraværet skal begrunnes.
- Ved mangel på melding/dokumentasjon, regnes fraværet som ugyldig. Kontaktlærer skal informere hjemmet umiddelbart ved alt ugyldig fravær.
- Etter 11 dagers totalt fravær, skal hjemmet alltid kontaktes. Skolen følger egen tiltaksplan for bekymringsfullt fravær.
- All kontakt med foresatte og/eller elev om fravær skal dokumenteres.

Permisjoner

Skoleåret består av 190 dager, og de resterende dagene i kalenderåret, er ferie og fridager. Elevene skal avvikle all ferie i ferie- og fridelen av året. Unntaksvis kan foresatte søke om permisjon fra opplæringen. Søknader blir behandlet individuelt, men dersom formålet er å øke antall feriedager for eleven, vil ikke søknaden bli innvilget. I følge forvaltningsloven § 29, kan elev/foresatte påklage avgjørelsen innen tre uker fra den datoen vedtaket er mottatt. Klagen sendes den aktuelle skolen v/ rektor, postboks 10, 2024 Gjerdrum. Endelig klageinstans er Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

Velger foresatte likevel å ta eleven ut av skolen, registreres det som ugyldig fravær, og foresatte er selv ansvarlig for undervisningen i perioden. Eleven kan ikke påregne ekstra hjelp fra skolen når han/hun kommer tilbake, dersom dette er for å få gjennomgått stoff som det er undervist i under fraværet. Ved sammenhengende fravær ut over to uker, må eleven skrives ut av skolen, jfr Opplæringsloven § 2-11.

Dersom skolen innvilger permisjon, er det en forutsetning at det er forsvarlig å gi eleven fri fra opplæringen. Dette betyr at selv om det er forsvarlig for den enkelte elev å få fri, kan skolen avslå søknaden. Om permisjon er forsvarlig eller ikke må avgjøres ut fra hensynet til elevens opplæring. Det må vurderes om eleven totalt sett får en forsvarlig grunnskoleopplæring, selv om søknaden om permisjon innvilges. I denne vurderingen er det relevant å legge vekt på om eleven får opplæring i permisjonstiden. Hvilke krav som skal stilles til nødvendig opplæring i permisjonstiden, må vurderes ut fra hva som er nødvendig i det enkelte tilfelle. Permisjoner skolen kan innvilge dersom det er forsvarlig:

- a) Helse- og velferdsgrunner (for eksempel bryllup, dødsfall, tannlege/lege)
- b) Arbeid som tillitsvalgt
- c) Lovpålagt oppmøte (for eksempel rettsaker)
- d) Representasjon i arrangement på nasjonalt og internasjonalt nivå

Skolen oppfordrer til at skolearbeid – i den grad det er mulig – blir utført også ved sykefravær. Uke- og læringsplaner ligger på It's learning.

Rutiner for oppfølging av bekymringsfullt fravær

- I tillegg til disse generelle rutinene, har skolen rutiner i forhold til bekymringsfullt fravær.

Drøfting av fravær

- Fraværstrutinene gjennomgås på høstens foreldremøte hvert skoleår.
- Fravær skal være et punkt på utviklingssamtalene høst og vår.
- Fravær og oppfølging av rutiner ved fravær, skal drøftes i skolemiljøutvalget og i FAU.

IKO-modellen på ungdomstrinnet (modell for Identifisering, Kartlegging og Oppfølging)

Elever som fyller minst ett av kriteriene nedenfor, skal kartlegges for å avdekke årsaker, og for å evt definere innhold i en videre tett oppfølging:

- Karaktersnitt $\leq 2,5$
- Karaktersnitt 2,51-3,5 og fravær $> 10\%$
- Karaktersnitt 3,51-4 og fravær $> 15\%$
- Karakter 1 eller IV (ikke vurdering) i enkeltfag
- Under kritisk nivå i grunnleggende
 - Leseferdighet
 - Skriveferdighet
 - Regneferdighet

Bekymringsfullt fravær

Definisjoner

- Fravær: Direkte fravær fra skolen – hele dager eller hele timer, eller at eleven kommer gjentatte ganger for seint til timene. Forskning viser at fravær over 11 dager i skoleåret, er bekymringsfullt. Dette omfatter alt fravær, både sykdom og annet.
- Bekymringsfullt fravær:
 - totalt fravær på 11 dager eller 10 enkelttimer
 - fravær i mer enn tre dager på en måned
 - tre ganger forseintkomming på en måned
 - ugyldig fravær fra enkelttimer og dager
 - møter opp på skolen, men forlater den igjen
- Skolevegring: vansker med å møte på skolen som følge av emosjonelt ubehag, dårlig kontakt og tilstedeværelse når eleven er på skolen.

	Regler og rutiner	Ansvar
Generelle rutiner	<ul style="list-style-type: none">• Foresatte skal varsle skolen første dag eleven er borte.• Dersom foresatte ikke varsler fravær slik det er beskrevet ovenfor, skal kontaktlærer ta kontakt. All kontakt dokumenteres.• Alt fravær, enkelttimer og hele dager, skal meldes skriftlig til kontaktlærer. Fraværet skal begrunnes.• Ved mangel på melding/dokumentasjon, regnes fraværet som ugyldig. Kontaktlærer skal informere hjemmet umiddelbart ved alt ugyldig fravær.• Ved bekymringsfullt fravær (se definisjon ovenfor), skal hjemmet alltid kontaktes. Skolen følger egen tiltaksplan for bekymringsfullt fravær.• All kontakt med foresatte og/eller elev om fravær skal dokumenteres.• Fravær rutiner gjennomgås på høstens foreldremøter, og deles ut til alle.• Fravær skal være tema i alle utviklingssamtaler.	Foresatte Kontaktlærer Foresatte Kontaktlærer Kontaktlærer Kontaktlærer Avdelingsleder Kontaktlærer
Langvarig, sammenhengende eller usammenhengende	Ved bekymringsfullt fravær (se definisjon ovenfor) skal kontaktlærer ta en elevsamtale, samt kontakte hjemmet for å avklare/drøfte årsaken(e) til fraværet. <ul style="list-style-type: none">• Problemer knyttet til skolen?• Sosiale problemer?• Fysiske årsaker?	Kontaktlærer

fravær	<ul style="list-style-type: none"> • Psykiske årsaker? • Krenkende atferd/mobbing? • Behov for tilrettelegging? • Andre årsaker? <p>Se for øvrig vedlagte idèliste</p> <p>Det kan være tilstrekkelig med en telefon, eller det innkalles til møte.</p> <p>Ved konkrete årsaker forventer skolen legeerklæring som kan forklare fraværet.</p> <p>Ved ytterligere fravær, tas tiltaksplan i bruk (se neste side).</p> <p>Ved totalt fravær på 20 dager eller 20 enkelttimer kontakter avdelingsleder barnevernet og drøfter om det skal sendes bekymringsmelding i gjeldende sak.</p>	<p>Foresatte</p> <p>Kontaktlærer</p> <p>Avdelingsleder</p>
---------------	---	--

Bekymringsfullt fravær – tiltaksplan

Bekymrings- samtale

- Kontaktlærer har bekymringssamtale med avdelingsleder for å avklare/drøfte årsakene til fraværet.
- Dersom fraværet fortsatt synes bekymringsfullt, innkalles foresatte til et tiltaksmøte i løpet av en uke. Det vurderes om skolens hjelpeapparat; helsesøster, PPT, barnevern, psykiatritjenesten eller andre skal delta. Det må innhentes muntlig samtykke fra foreldrene for at hjelpeapparatet skal kunne innkalles. Dette samtykket formaliseres skriftlig i møtet.
- Ansvar: Kontaktlærer/avdelingsleder

Tiltaksmøte

- På tiltaksmøtet deltar foresatte, kontaktlærer, avdelingsleder (og evt rektor) og evt hjelpeapparatet. Agendaen for dette møtet er todelt; videre avklaring av årsaker til fraværet og tiltak for å få eleven tilbake til skolen raskt! Alle parter har felles ansvar i forhold til gjennomføring av tiltak som bestemmes. Det opprettes samarbeidsgruppe og skrives referat. (Se neste side for momenter til møtet)
- Ansvar: Skole og hjelpeapparat

Oppfølgingsmøte

- Innkalling til oppfølgingsmøte i samarbeidsgruppa etter tiltaksmøtet. Tidsperspektivet for oppfølgingsmøte må vurderes fra sak til sak.
- Ansvar: Skole (innkaller) og hjelpeapparat

Momenter som bør drøftes i tiltaksmøtet

- Drøfte og avklare årsaker til fraværet. Finnes det sykemelding/uttalelse fra fastlege? Dersom man antar at fraværet er relatert til sykdom, må dette framskaffes.
- Drøfte og sette i verk tiltak for å få eleven tilbake til skolen snarest mulig. F.eks. samtale med elev, samtaler med foreldre osv. Avklare hvem som gjør hva.
- Drøfte og planlegge tilbakeføringsprosessen med tanke på nødvendige tilpasninger på skolen. Rett tilbake i basisgruppa/klassen? I mindre grupper? Andre tilpasninger som må gjøres?
- Hva kan foreldrene bidra med i arbeidet med tilbakeføring/ redusere fraværet?
- Vurdere hvorvidt andre fagpersoner skal trekkes inn? F.eks. BUP, psykiatri eller barnevern (ved mistanke om omsorgssvikt). NB! Skriftlig samtykke fra foresatte pga personvern
- Etablering av samarbeidsgruppe for videre oppfølging og ettervern. Det er naturlig at deltakerne på tiltaksmøtet også er med i samarbeidsgruppa. I tillegg kan det være aktuelt å ha med andre fagpersoner, for eksempel BUP, psykiatri eller barnevern.

Idèliste til bruk i samtale om bekymringsfullt fravær

- Generelt om hvordan eleven har det.**
- Hva tenker eleven at fraværet handler om – hva tenker de selv at grunnen er?**
 - **Fysiske symptomer?**
 - Vondt i magen
 - Kvalm
 - Vondt i hodet
 - Vondt i kroppen
 - Svimmel
 - Vansker med å konsentrere seg
 - Søvnvansker (vansker med innsøvning /våkner tidlig)
 - Evt andre fysiske symptomer?
 - **Somatisk (fysisk) sykdom som årsak til fraværet?**
 - Vært hos lege?
 - **Forhold hjemme som gjør det vanskelig å gå på skolen?**
 - Skjedd noe spesielt i familien? (skilsmisse/død)
 - Mistet husdyr
 - Flytting
 - Foreldre psykisk/ fysisk syk
 - Konflikter/krangling hjemme
 - Hvordan kommer de seg opp om morgenen?
 - Spill/sosiale medier
 - Andre ting?
 - **Forhold ved skolen som gjør det vanskelig å gå på skolen?**
 - Føler seg ertet/mobbet?
 - Noen fag som er vanskelig?
 - Gruer seg til fremføringer, prøver eller andre vurderinger?
 - Ingen å være sammen med? Venner?
 - Krangler/konflikter med medelever eller voksne på skolen?
 - **Forhold ved skoleveien?**
 - Hvordan kommer de seg til skolen?
- Er det mistanke om at eleven bruker rus?**
- Kjenner foresatte til at eleven har høyt fravær? Kjenner de til eventuelle vansker/utfordringer som eleven rapporterer?**
- Er det noe som er bra på skolen?**
 - Hvordan er det å gå i denne klassen? Hvordan er elevene med hverandre? Bråk o.l?
 - Er det noen du vet om som ikke har det så bra?
- Hva kan gjøre det lettere for eleven å komme tilbake på skolen?**
- Hvem kan eleven ta kontakt med og prate med?**
 - Kontaktlærer/rådgiver/trinnleder/helsesøster
 - Foreldre/foresatte/andre
- Er eleven bekymret for fraværet? Konsekvenser av dette?**
- Har det vært vanskelig å gå på skolen også tidligere?**

Idèlista er en del av skolevegringsprosjektet som er et samarbeid mellom Nes og Nannestad kommune og Jessheim BUP.

Fraværstrekk på vitnemål (gjelder bare ungdomstrinnet)

Kunnskapsdepartementet har fastsatt at alt fravær på ungdomstrinnet skal føres på vitnemålet ved utgangen av 10. trinn. Dog kan inntil 10 fraværsdager strykes hvert skoleår.

Forskrift til Opplæringslova, § 3-41, sier følgende om føring av fravær i grunnskolen

- Fra og med 8. trinn skal alt fravær føres på vitnemålet. Fravær skal føres i dager og enkelttimer. Enkelttimer kan ikke konverteres til dager.
- Eleven eller foreldrene kan kreve at årsaken til fraværet blir ført på et vedlegg til vitnemålet. Dette gjelder bare når eleven har lagt fram dokumentasjon på årsaken til fraværet.
- Dersom det er mulig, skal eleven legge fram dokumentasjon av fraværet fra opplæringen på forhånd.
- For inntil 10 skoledager i et opplæringsår, kan eleven kreve at følgende fravær ikke blir ført på vitnemålet:
 - a) Dokumentert fravær som skyldes helsegrunner
 - b) Innvilget permisjon etter opplæringslova § 2-11.
- For at fravær som skyldes helsegrunner etter bokstav a, ikke skal føres på vitnemålet, må eleven legge fram legeerklæring som dokumenterer dette. Det skilles mellom to typer sykefravær:
 - a) "Normalt sykefravær" er fravær som skyldes helsegrunner, og må vare mer enn tre dager. Det er bare fravær fra og med fjerde dagen som kan strykes.
 - b) Ved fravær på grunn av funksjonshemming eller kronisk sykdom, kan fravær strykes fra og med første fraværsdag.

Permisjoner

- For at fravær pga permisjoner skal kunne strykes, må permisjonen være av minst en dags varighet. Enkelttimer kan ikke strykes.

Ansvar og dokumentasjon

- Skolen har informasjonsansvar.
- Foresatte har dokumentasjonsansvar. Foresatte og elev har ansvar for å framskaffe dokumentasjon på fraværet, og dette skal foreligge senest 14 dager etter innlevert melding.
- Permisjonssøknader er for dokumentasjon å regne.
- Foresatte må be om at fravær skal trekkes, når søknad eller legeerklæring leveres, eller senest 14 dager etterpå.